

Vragen en antwoorden (Q&A) Europese crowdfundingverordening

31 JANUARI 2022

Op 1 en 15 november 2021 hebben twee (online) bijeenkomsten plaatsgevonden met marktpartijen over de [Europese crowdfundingverordening \(EU\) 2020/1503](#). Deze bijeenkomsten waren een initiatief van Stichting MKB Financiering en Branchevereniging Nederland Crowdfunding in samenwerking met de AFM.

Tijdens beide bijeenkomsten werden (vooraf gestelde) vragen van marktpartijen besproken. Deze vragen zagen onder andere op het proces van vergunningverlening en op de Europese crowdfundingverordening.

De AFM heeft de vragen gebundeld en uitgewerkt in het document “Vragen en antwoorden (Q&A) crowdfundingverordening” zodat marktpartijen en andere geïnteresseerden die niet aanwezig waren bij de bijeenkomsten ook van deze vragen en antwoorden kennis kunnen nemen.

Disclaimer

De AFM houdt zich het recht voor om indien daar aanleiding toe is van mening te veranderen ten aanzien van de gegeven antwoorden. Bijvoorbeeld als er vanuit ESMA verdere invulling volgt van de Europese crowdfundingverordening. De AFM zal in een dergelijk geval het antwoord verwijderen uit het document.

Vergunningaanvraag

Vraag 1:

Per wanneer kan het vergunningsformulier voor het verlenen van crowdfundingdiensten zoals bedoeld in EU Verordening 2020/1503, hierna de Verordening, worden aangevraagd bij de AFM?

Sinds 10 november 2021. Het formulier kan door partijen worden aangevraagd via het emailadres: CSPvergunningaanvraag@AFM.nl, onder vermelding van de naam van de aanvrager.

Vraag 2:

Geldt een overgangsperiode voor partijen die een ontheffing hebben voor het bemiddelen in het aantrekken van opvorderbare gelden van het publiek, of een vergunning hebben als beleggingsonderneming voor het verlenen van (crowdfunding)diensten die binnen het toepassingsgebied van de Verordening vallen?

Geldt een dergelijke overgangsperiode ook voor partijen die op grond van nationaal recht tot 10 november 2021 niet onder een ontheffing of vergunning vielen voor de crowdfundingdiensten die zij aanboden?

Partijen die op grond van nationaal recht crowdfundingdiensten mogen verlenen, kunnen op grond van hun ontheffing of vergunning, of een uitzondering op grond van nationaal recht, tot 10 november 2022 crowdfundingdiensten verlenen. Willen deze partijen de crowdfundingdiensten voortzetten na 10 november 2022? Dan moeten zij beschikken over een CSP-vergunning. Deze kan worden aangevraagd bij de AFM via het emailadres: CSPvergunningaanvraag@AFM.nl.

Vraag 3:

Behoort een aangepast aanvraagtraject tot de mogelijkheden voor partijen die een ontheffing voor het bemiddelen in opvorderbare gelden van het publiek hebben, of een vergunning hebben als beleggingsonderneming voor het verlenen van (crowdfunding)diensten die binnen het toepassingsgebied van de Verordening vallen?

Ja. Documenten die al werden ingediend op het moment van de aanvraag van de vergunning voor beleggingsonderneming of ontheffing voor het bemiddelen in het aantrekken van opvorderbare gelden van het publiek hoeven niet opnieuw te worden ingediend, mits de documenten nog actueel zijn. Wij verzoeken de aanvrager duidelijk in het CSP-aanvraagformulier aan te geven welke documenten dit zijn, inclusief de naam van het document en de datum van indiening. De documenten moeten voldoen aan de eisen van de Verordening. Bij twijfel verzoekt de AFM u een bijgewerkte versie van de documenten in te dienen.

Vraag 4:

Vallen partijen die bemiddelen in het verstrekken van gelden aan consumenten onder EU Verordening 2020/1503?

Nee. In de Verordening staat dat crowdfundingdiensten in verband met kredietverlening aan consumenten, als gedefinieerd in artikel 3, onder a), van Richtlijn 2008/48/EG niet onder het toepassingsgebied van deze verordening dienen te vallen. Deze partijen hebben mogelijk een vergunning voor het bemiddelen in het verstrekken van consumptief of hypothecair krediet aan consumenten nodig.

Vraag 5:

Wat zijn de kosten van een CSP-vergunningaanvraag, inclusief de personentoetsingen?

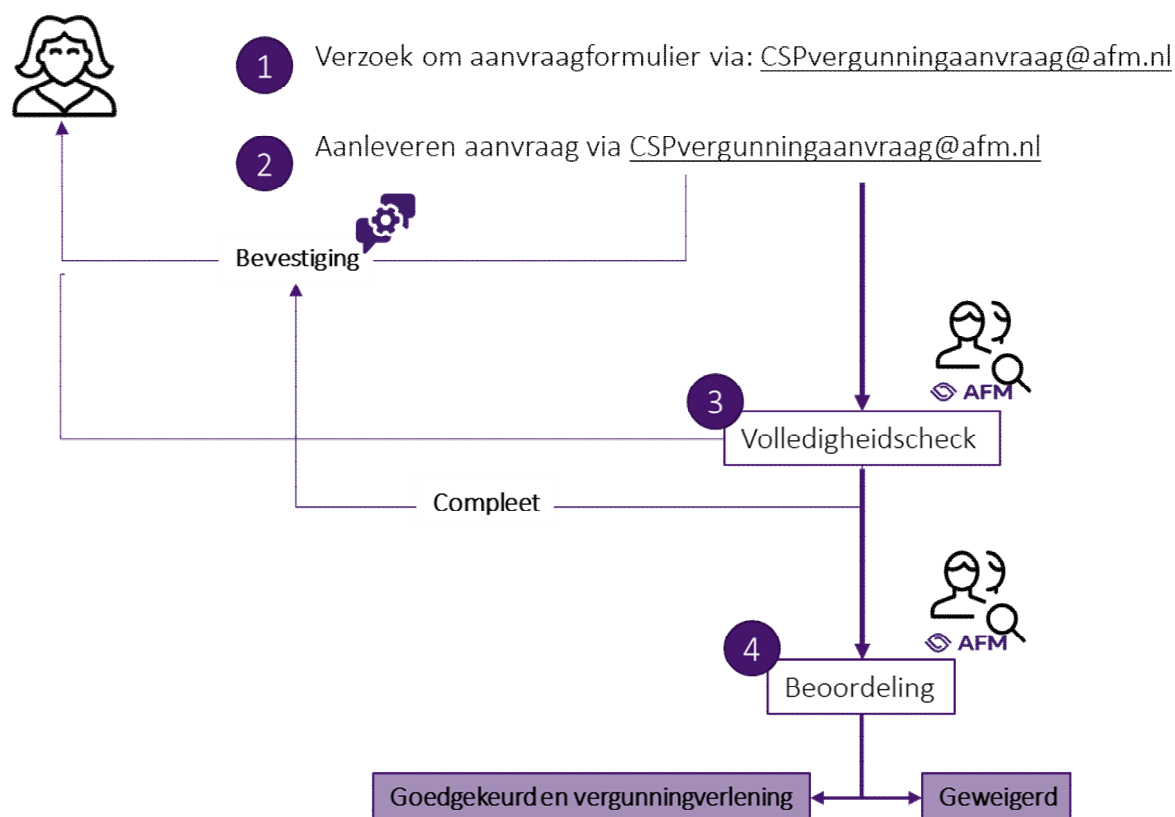
De kosten van een vergunningaanvraag zijn 200 euro per uur met een maximum van 75.000 euro. De kosten voor een geschiktheidstoetsing zijn 2.700 euro voor bestuurders die voor het eerst getoetst worden.

De kosten voor bestuurders die eerder zijn getoetst in verband met de ontheffing voor het bemiddelen in het aantrekken van opvorderbare gelden van het publiek, of de vergunning als beleggingsonderneming voor het verlenen van (crowdfunding)diensten in Nederland, bedragen 1.500 euro.

De kosten voor een betrouwbaarheidstoetsing zijn 700 euro.

Vraag 6

Hoe ziet het proces van de vergunningverlening eruit?

Binnen 25 werkdagen na ontvangst van de aanvraag beoordeelt de AFM of de aanvraag volledig is door te controleren of benodigde informatie volledig is verstrekt. Indien de aanvraag niet volledig is, stelt de AFM een termijn vast waarbinnen de aspirant-crowdfundingdienstverlener de ontbrekende informatie moet verstrekken.

Als de aanvraag onvolledig blijft na de door de AFM gestelde termijn, kan de AFM weigeren de aanvraag te beoordelen en stuurt zij de ingediende documenten terug naar de aspirant-crowdfundingdienstverlener.

Als een aanvraag volledig is, stelt de AFM de aspirant-crowdfundingdienstverlener daarvan onmiddellijk in kennis

Binnen drie maanden na ontvangst van een volledige aanvraag beoordeelt de AFM of de aspirant-crowdfundingdienstverlener voldoet aan de vereisten van deze verordening en neemt zij een volledig gemotiveerd besluit aan tot verlening of weigering van een vergunning.

Vraag 7

Hoe ziet het aanvraagformulier eruit?

Het aanvraagformulier voor de vergunning is gebaseerd op het format dat door ESMA is voorgeschreven in het ontwerp voor technische reguleringsnormen (regulatory technical standards, hierna: RTS) dat artikel 12 van de Verordening verder uitwerkt. Artikel 12 ziet op de vergunningaanvraag. Deze RTS heeft als werktitel “RTS4” en is opgenomen in Annex 5 van het Final Report van ESMA.

De definitieve concepten van de RTS, waarin bepaalde artikelen uit de Verordening worden uitgewerkt, zijn op 10 november 2021 door ESMA bij de Europese Commissie ingediend. Deze RTS zijn door ESMA gepubliceerd op haar website en maken onderdeel uit van het Final Report waarin ook de consultatiereacties van marktpartijen zijn verwerkt.

Zie: [ESMA publishes technical standards on crowdfunding \(europa.eu\)](https://esma.europa.eu/press-material/press-events/presentation-esma-technical-standards-crowdfunding)

De AFM kan niet uitsluiten dat de Europese Commissie wijzigingen aanbrengt in de voorgestelde RTS. Aangezien het proces van goedkeuring door de Commissie 3 tot 6 maanden kan duren na indiening, zal de AFM de door ESMA opgestelde RTS gebruiken als basis voor de beoordeling.

Vraag 8

Hoe verhoudt de Verordening zich tot de vragen uit het aanvraagformulier gebaseerd op (ontwerp) RTS4?

In het aanvraagformulier heeft de AFM een schema opgenomen waarin u kunt zien welke artikelen in de Verordening terugkomen in de vragen. Hieronder is dit schema weergegeven.

Vergelijking Verordening met art 12 met RTS4			
Verordening	Art 12	RTS4 veld	Opm
Art 3 Verlening cf diensten	12-2-d	#5	
Art 4 Bedrijfsvoering	12-2-e	#6	
Art 5 Zorgvuldigheidseisen	12-2-d	#5-1-e	
Art 6 Indi portefeuillebeheer leningen	12-2-d en e	#6 en #5	
Art 7 Klachtenbehandeling	12-2-o	#16	Uitgewerkt in RTS 1
Art 8 Belangenconflicten	12-2-m	#14	Uitgewerkt in RTS 2
Art 9 Uitbesteding	12-2-n	#15	
Art 10 Asset Bewaren en betalingsdiensten	12-2-p	#17	
Art 11 Prudentiele vereisten	12-2-i	#10	DNB beoordeling
Art 12 Vergunningaanvraag			Uitgewerkt in RTS 4
Gegevensverwerkingsysteem	12-2-f	#7	
Operationele risico's	12-2-g	#8	
Beschrijving prudentiele waarborgen	12-2-h	#9	DNB beoordeling
Bewijs prudentiele waarborgen	12-2-i	#10	DNB beoordeling
Bedrijfscontinuïteitsplan	12-2-j	#11	Uitgewerkt in RTS3
Natuurlijke personen bestuur	12-2-k	#13	
Bestuur (incl RvC) betrouwbaar en geschikt	12-2-l	#13	
Art 18 Grensoverschrijdende dienstverlening			
Art 19 Informatieverstrekking aan klanten			
Art 21 Toelatingskennistest en simulatie	12-2-r	#19	Uitgewerkt in RTS 6
Art 23 KIIS	12-2-q	#18	Uitgewerkt in RTS 7
Art 25 Prikbord	12-2-d	#5	
Art 27 Vereisten publicitaire mededelingen	12-2-d	#5-3	

Vraag 9

Worden er aanvullende vragen gesteld door de AFM naast de informatie gevraagd in RTS4?

Ja. De AFM vindt het belangrijk om bij de vergunningaanvraag ook over andere aanvullende informatie te beschikken. In het formulier worden aanvullende vragen gesteld bij veld 5, subveld 1 onderdeel (a) over de hoofdactiviteiten van de crowdfundingdienstverleners. Ook worden vragen gesteld over artikel 18 (grensoverschrijdende activiteiten), artikel 19 (informatievoorziening) en artikel 10, derde lid (vermogensscheiding).

Betaaldiensten

Vraag 10

Moet een CSP gebruikmaken van een betaaldienstverlener voor de betaaldiensten?

Ja, betalingsdiensten mogen uitsluitend worden verleend door betalingsdienstverleners zoals bedoeld in de Richtlijn (EU) 2015/2366.

Van belang is overweging 29:

“Aangezien het alleen betalingsdienstaanbieders is toegestaan betalingsdiensten als gedefinieerd in Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad te verlenen, staat een vergunning om crowdfundingdiensten te verlenen niet gelijk met een vergunning om ook betalingsdiensten aan te bieden (...)”

Artikel 10 omschrijft drie scenario's:

1. Een CSP biedt via een derde betalingsdiensten aan. De betalingsdienstverlener heeft een vergunning overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/2366.
2. De CSP biedt zelf betalingsdiensten aan. De CSP heeft zelf een vergunning overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/2366, dan wel is de CSP -geregistreerd bij DNB overeenkomstig artikel 1a van de Vrijstellingsregeling Wft.
3. De CSP biedt geen betalingsdiensten aan. Toch rust de verplichting op de CSP om maatregelen te treffen zodat projecteigenaren betaling alleen aanvaarden door middel van een betalingsdienstverlener overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/2366.

In dit kader is verder onder meer overweging 32 van belang:

‘Er moet dan ook in waarborgen worden voorzien (...) als ook door het verrichten van betalingsdiensten te beperken tot entiteiten met een vergunning die onderworpen zijn aan vereisten met betrekking tot het witwassen van geld en terrorismefinanciering.’

Vraag 11

Kan een Stichting Derdengelden van de CSP, die zelf geen betaaldienstverlener is, nog gebruikt worden in de geldstroom om gelden op te stallen?

Vanuit de verplichtingen en vereisten die voortkomen uit Richtlijn (EU) 2015/2366 is dit moeilijk voor te stellen wanneer de Stichting Derdengelden zelf geen onderdeel uitmaakt van de betaaldienstverlener. Indien de Stichting Derdengelden zelf discretie kan uitoefenen over de gelden van derden is dit in principe een vergunningplichtige activiteit.

Vraag 12

In (ontwerp) RTS4 wordt gesproken van een ‘preliminary agreement’ tussen de CSP en een betaaldienstverlener. Wat wordt hiermee bedoeld?

De (ontwerp) RTS4 spreekt van een ‘preliminary agreement’ zonder dit verder te definiëren. Wel geeft de RTS mee dat een dergelijke overeenkomst alle elementen moet bevatten zodat voldaan wordt aan de vereisten van de CSPR.

Vraag 13

Is het mogelijk om vrijgesteld te worden van de vergunningplicht als betaaldienstverlener?

Deze mogelijkheid bestaat eventueel op grond van de lidstaat-optie die in Nederland is geïmplementeerd in artikel 1A van de Vrijstellingregeling Wft. De partij moet De Nederlandsche Bank in kennis stellen van het voornemen om gebruik te maken van de vrijstelling, indien van toepassing en indien voldaan aan de criteria.

Personentoetsingen

Vraag 14

Wie worden verstaan onder de natuurlijke personen die verantwoordelijk zijn voor het bestuur van de aspirant-crowdfundingdienstverlener (artikel 12, tweede lid onder k en l, Verordening)?

De (mede)beleidsbepalers.

Personen die het beleid van een onderneming (mede) bepalen of toezicht houden op dit beleid moeten betrouwbaar en/of geschikt zijn voor de uitoefening van hun functie. De AFM toetst drie categorieën personen binnen ondernemingen: (beoogde) dagelijks beleidsbepalers, commissarissen en medebeleidsbepalers.

Medebeleidsbepalers zijn meerderheidsaandeelhouders en andere personen die feitelijk substantiële invloed kunnen uitvoeren op de (dagelijkse) leiding van de onderneming. Op basis van artikel 12, derde lid, onderdeel a, van de Crowdfundingverordening zijn medebeleidsbepalers aandeelhouders die 20% of meer van het aandelenkapitaal of stemrecht bezitten.

Vraag 15

Hoe worden grootaandeelhouders getoetst?

Aandeelhouders die 20% of meer van het aandelenkapitaal of het stemrecht bezitten van een crowdfundingdienstverlener (CSP) worden getoetst als medebeleidsbepaler op betrouwbaarheid. Raadpleeg op onze website het onderwerp [toetsingen bestuurders en commissarissen](#) voor meer informatie.

Vraag 16

Worden ook andere personen in de holding/groep getoetst?

De betrouwbaarheids- en geschiktheidstoetsen zoals voorgeschreven in de Verordening betreffen de (mede)beleidsbepalers van de crowdfundingdienstverlener. De AFM toetst geen andere personen in de holding/groep.

Vraag 17

Volstaat een verklaring omtrent gedrag (VOG) als bewijs voor betrouwbaarheid (proof of good repute)?

Nee. In artikel 12, tweede lid, onder l, van de Verordening is de verplichting opgenomen om bewijs voor betrouwbaarheid (proof of good repute) te overleggen bij de vergunningsaanvraag. Het is niet voldoende dat dit bewijs alleen bestaat uit een VOG. De AFM zal een beoordeling uitvoeren conform het bestaande beleid van de AFM.

Raadpleeg op onze website het onderwerp [toetsingen bestuurders en commissarissen](#) voor meer informatie.

ESMA/ Europese Commissie

Vraag 18

Waar is de reactie van ESMA te vinden op de consultatiereacties die zijn gegeven op de ontwerpen voor technische reguleringsnormen (RTS)?

ESMA heeft in een Final Report gereageerd op de consultatiereacties. Dit Final Report bevat ook de aangepaste onderwerpen voor de technische reguleringsnormen naar aanleiding van de ingediende consultatiereacties.

Het Final Report is gepubliceerd [op de website van ESMA](#).

Vraag 19

Heeft de Europese Commissie (EC) gereageerd op de interpretatievragen die ESMA aan de EC heeft gesteld?

Ja. De EC heeft gereageerd op de interpretatievragen van ESMA in de vorm van Q&A's. Deze Q&A's zijn gepubliceerd [op de website van ESMA](#). Deze Q&A worden regelmatig aangevuld.

Blad met essentiële beleggingsinformatie

Vraag 20

Wie is verantwoordelijk voor de informatie in het blad met essentiële beleggingsinformatie (key investment information sheet)?

De projecteigenaar stelt het blad met essentiële beleggingsinformatie op en is daarmee verantwoordelijk voor de inhoud. De crowdfundingdienstverlener verstrekt het blad en stelt toereikende procedures vast om de volledigheid, juistheid en duidelijkheid van de informatie in het blad te controleren.

De projecteigenaar is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor misleiding, tenzij deze misleiding door toereikende procedures van de crowdfundingdienstverlener voorkomen had kunnen worden.

In de bijlage (Annex) van de RTS kunt u een template vinden voor het blad met essentiële beleggingsinformatie (key investment information sheet). In de bijlage I van de Verordening staat uitgeschreven wat erin moet staan.

Vraag 21

Wat als er wijzigingen optreden in het blad met essentiële beleggingsinformatie?

De crowdfundingdienstverlener verlangt van de projecteigenaar dat deze hem elke wijziging in de informatie meedeelt, om zo het blad met essentiële beleggingsinformatie altijd actueel te houden zolang het crowdfundingaanbod loopt. Vervolgens stelt de crowdfundingdienstverlener beleggers die een beleggingsaanbod hebben gedaan of blijk van belangstelling voor het crowdfundingaanbod hebben gegeven onmiddellijk in kennis van elke aan hem meegedeelde materiële wijziging in de informatie in het blad met essentiële beleggingsinformatie.

Autoriteit Financiële markten

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam

Telefoon

020 797 2000

www.afm.nl

Dataclassificatie

AFM-Publiek